Interess guridiku ai fini tal-proviso tal-artikolu 253(e) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta

QORTI CIVILI PRIM'AWLA

ONOR. IMHALLEF TONI ABELA LL.D.

Seduta ta' nhar il-Erbgha, 31 ta' Jannar, 2018.

Numru 1

Rikors Numru 203/17TA

Wara l-Ittra Ufficcjali numru 3925/16 tat-2 ta' Dicembru 2016 fl-ismijiet hawn taht premessi:-

Catherine Farrugia (K.I. 683055M) armla tad-defunt zewgha John Farrugia (K.I. 683755M)

vs

Marcus Lauri (ID 242873M)

David Lauri (ID 164777M)

Fashion Retailers Enterprises Limited (C32325)

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors ta' Marcus Lauri u ta' Fashion Retailers Enterprises Limited, mahluf u presentat mill-imsemmi Marcus Lauri fis-6 ta' Marzu 2017 li permezz tieghu ppremetta u talab is-segwenti:-

"1. Illi l-esponenti gew notifikati bil-precitata Ittra Ufficjali numru 3925/16 fl-ismijiet premessi li kienet giet pprezentata minn Catherine Farrugia, allegatament armla u allegatament eredi ta' xi defunt persuna jisimha John Farrugia kontra l-esponenti fit-2 ta' Dicembru 2016 (Dok. "I");

2. Illi permezz ta' l-imsemmija Ittra Ufficcjali ir-rikorrenti gew formalment notifikati bl-hemm annessa kambjala datata l-24 ta' Frar 2014 li tindika li ghandha tithallas is-somma ta' tmien mitt elf euro (€800,000.00) ghall-ordni ta' certu John Farrugia (li hija hemm immarkata bhala Dok. "A") u fejn l-esponenti gew ukoll ilkoll interpellati biex ihallsu l-imsemmija Catherine Farrugia s-somma hemm citata ta' sitt mija u hamsa u disghin elf euro (€695,000.00) li skond l-imsemmija Catherine Farrugia hija l-bilanc fuq l-imsemmija kambjala li hi maturata u li hu dovut lilha mill-esponenti;

3. Illi l-ewwel u qabel kollox, jirrizulta bl-aktar mod car minn hsarsa lejn il-kambjala annessa mal-ittra ufficcjali fl-ismijiet premessi u li hija hemm immarkata bhala Dok."A" li ma jirrizultax li l-valur indikat fl-imsemmija kambjala (jekk tassew huwa dovut) ghandha tithallas lill-imsemmija Catherine Farugia jew ghall-ordni taghha. Ghalhekk, hi ma hijiex intitolata li tittenta tezegwixxi l-kambjala annessa mal-ittra ufficcjali fl-ismijiet pemssi u li hija hemm immarkata bhala Dok."A" qabel ma l-ewwel u qabel kollox tigi kompletata l-procedura kontemplata fl-artikolu 259(4) tal-Kodici ta' Organizazzjoni u Procedura Civili u anke qabel ma l-ewwel jkun sar il-protest kambjarju dwar in-nuqqas ta' hlas a tenur tal-artikolu 247 tal-Kodici Kummercjali (Kap. 13 tal-Ligijiet ta' Malta), liema ezercizzji, jigi dikjarat minn issa stess ser jigu kontestati, u dana, fost ragunijiet ohra li jigu indikati appozitament fil-waqt opportun, ghar-ragunijiet infraskritti.

4. Illi dan inghad, il-precitata pretenzjoni tal-imsemmija Catherine Farrugia dedotta permezz tal-fuq imsemmija ittra ufficcjali tat-2 ta' Dicembru 2016 (Dok. "I") u anke l-kambjala annessa mal-istess ittra ufficcjali u li hija hemm immarkata bhala Dok. "A" hemm annessa huma bbazati fuq suppozizzjonijiet u konsiderazzjonijiet li huma nfondati kemm fil-fatt kif ukoll fi dritt u ghalhekk ma jikkonkorrux ic-cirkostanzi li huma necessarji skond il-ligi biex jintitolaw lilha sabiex tuzufruwixxi mill-procedura elenkata fl-artikoli 253 u 257 tal-Kodici ta' Organizazzjoni u Procedura Civili (Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta) u ghalhekk kemm l-imsemmija ittra ufficcjali kif ukoll il-kopja tal-kambjala maghha annessa huma illegali u nulli, u dana kif ser jigi spjegat u ppruvat ahjar waqt it-trattazzjoni ta' dan ir-rikors;

5. Illi l-kambjala annessa mal-fuq imsemmija ittra ufficcjali tat-2 ta' Dicembru 2016 (Dok. "I") li hija hemm immarkata bhala Dok."A"

QATT ma giet accettata mis-socjeta` Fashion Retailers Enterprises Limited – tant hu hekk li din is-socjeta` ma tiffigura IMKIEN fl-istess kambjala. Anke ghalhekk biss, l-ezekuzzjoni tal-precitata kambjala ghandha tkun sospiza u michuda.

6. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, kemm il-kambjala annessa mal-fuq imsemmija ittra ufficcjali tat-2 ta' Dicembru 2016 (Dok. "I") li hija hemm immarkata bhala Dok. "A" u anke l-allegat self originali huma nulli u minghajr effett fil-ligi a tenur tal-artikoli 966(d), 985, 986(2), 987,990 u 991 tal-Kodici Civili (Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta) stante li huma simulati, illeciti, pprojbiti mill-ligi, kontra l-ghemil xieraq u kontra l-ordni pubbliku u kontra l-interess generali;

7. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, kemm il-kambjala annessa mal-fuq imsemmija ittra ufficcjali tat-2 ta' Dicembru 2016 (Dok. "I") li hija hemm immarkata bhala Dok. "A" u anke l-allegat self originali huma illeciti, nulli u minghajr effett fil-ligi a tenur tal-artikolu 5(1) tal-Att dwar il-Kummerc Bankarju (Kap, 371 tal-Ligijiet ta' Malta);

Ghaldaqstant, ghal ragunijiet premessi u ghal dawk li ser jingiebu waqt it-trattazzjoni ta' dan ir-rikors l-esponenti umilment jitolbu li dina l-Onorabbli Qorti joghgobha, a tenur tal-artiklu 253(e) tal-Kodici ta' Organizazzjoni u Procedura Civili, tissospendi u twaqqaf l-ezekuzzjoni l-kambjala annessa mal-fuq imsemmija ittra ufficcjali tat-2 ta' Dicembru 2016 (Dok. "I") li hija hemm immarkata bhala Dok. "A".

Salv kull provvediment li din il-Qorti jidhrilha xierqa u opportun fic-cirkostanzi.

Bl-ispejjez."

Rat ir-risposta tal-Intimata Catherine Farrugia tas-27 ta' April 2017 fejn wiegbet is-segwenti:

"Illi permezz ta' ittra ufficjali pprezentata fit-2 ta' Dicembru 2016, l-esponenti interpellat lill-intimati, fost ohrajn, sabiex ihallsuha s-somma ta' sitt mija u hamsa u disghin elf Euro (Eur695,000), rapprezentanti bilanc fuq import ta' kambjala datata 24 ta' Frar 2014;

Illi l-intimati Marcus Lauri u Fashion Retailers Enterprises Limited permezz ta' rikors datat 24 ta' Marzu 2017, talbu s-sospenzjoni tal-esekuzzjoni tal-kambjala ai termini tal-Artikolu 253(e) tal-Kap. 12;

Illi ghalhekk Catherine Farrugia qeghdha tipprezenta s-segwenti risposta u ghaldaqstant Catherine Farrugia xtaqet tirrileva l-punti segwenti sabiex tirribatti l-allegazzjonijiet infondati kontenuti fl-istess rikors.

Illi qabel xejn, huwa imperattiv, fil-fehma umli ta' Catherine Farrugia, li tispjega l-fatti li wasslu ghall-hrug tal-kambjala in kwistjoni.

1. Il-Fatti fil-Qosor

1.1 Illi Catherine Farrugia hija l-mara tad-defunt John Farrugia, li kien, tul hajtu, habib kbir ta' Joseph Lauri, ossija missier id-debituri;

1.2 Illi John Farrugia kien ta' spiss isellef il-flus lil Joseph Lauri sabiex jghinu fin-negozju tieghu, u sakemm baqa' jmexxi n-negozju Joseph Lauri, qatt ma kien hemm ebda problema ta' hlas bejniethom;

1.3 Illi eventwalment, maz-zmien, in-negozju ta' Joseph Lauri gie trasferit lit-tfal tieghu, David u Marcus, u b'David ikun il-'*Managing Partner*' tan-negozju taghhom;

1.4 Illi David Lauri ta' spiss kien jitlob lil John Farrugia sabiex jisilfu aktar flus u kien jitlob lil John Farrugia sabiex jaffettwa hlasijiet direttament fil-kont tan-negozju tieghu f'dati specifici, u dan kif jidher fis-segwenti dokumenti:

(i) Dokument A anness fejn David Lauri permezz ta' email datata 27 ta' April 2012 qed jitlob zewg hlasijiet ta' USD 50,000 u jghid ukoll li ghandu bżonn il-flus b'mod urgenti '*before the end of this month*' – ossija fi zmien jumejn;

(ii) Dokument B anness fejn l-istess Lauri qed jitlob zewg hlasijiet ta' USD 50,000 fl-14 ta' Mejju 2012 u iehor fis-16 ta' Mejju 2012 sabiex ikun jista' juza l-fondi biex jixtri l-istokk bi prezz baxx ("*to use funds on orders of stock with lower prices*");

(iii) illi John Farrugia, bhala habib tal-familja Lauri, sahansitra anke gieli affetwa pagamenti lid-dipartiment tal-VAT f'isem David Lauri sabiex jghinu u dan kif jidher minn Dok C;

1.5 Illi permezz ta' email datata 30 ta' Jannar 2013, David Lauri ikkonferma illi l-bilanc dovut sa dakinhar kien ta' Eur 270,000 "*The last batch of the old balances Euro 270,000 is going to be settled like the rest and I've started the ball rolling ….*" u fl-istess email David Lauri, apparti milli jikkonferma l-bilanc ta' Eur 270,000, qieghed jitlob ukoll hlas iehor ta' Eur 200,000 izda

jirrimarka wkoll li John Farrugia kien indika li lest li jsellfu biss Eur 70,000. F'din l-email Lauri jghid ukoll li ghandu bzonn li l-flus ikunu jidhru fil-kont sal-31 ta' Jannar 2013 u ghalhekk l-ahhar gurnata li seta' jsir it-trasferiment min naha ta' John Farrugia kien fit-30 ta' Jannar 2013: "*it makes a big difference if the funds are visible on the 31st or after the 1st* ***and the 30th is the last day to do it*** (enfasi mizjuda)." Din l-email qegħdha tigi annessa u mmarkata bhala Dok D;

1.6 Illi in segwitu tal-email msemmija fil-paragrafu precedenti fit-30 ta' Jannar 2013 sar pagament ta' USD 65,000 (ekwivalenti ghal Eur 48,984.30 skond ir-rata applikabbli ta' dakinhar) lil Benetton Group SPA ghan-nom ta' David Lauri u dan kif jidher minn Dok E;

1.7 Illi apparti l-hlas surreferit, saru wkoll, **fost ohrajn**, dawn it-trasferimenti b'self mill-kont ta' John Farrugia ghan-nom ta' David Lauri fil-kont ta' Benetton Group SPA, in-negozju tal-istess David Lauri:

i. Self ta' USD 35,000 (ekwivalenti ghal Eur 26,553.13 skond ir-rata applikabbli ta' dakinhar) fit-8 ta' Frar 2013 – Dok F;

ii. Self ta' USD 50,000 (ekwivalenti ghal Eur 37,962.10) skond ir-rata applikabbli dakinhar) fit-12 ta' Frar 2013 – Dok G;

iii. Self ta' USD 50,000 (ekwivalenti ghal Eur 37,962.10) skond ir-rata applikabbli dakinhar) fil-15 ta' Frar 2013 – Dok H;

iv. Self ta' Eur 11,821.89 fl-4 ta' April 2013 – Dok I;

v. Self ta' USD 50,000 (ekwivalenti ghal Eur 37,507.49) skond ir-rata applikabbli dakinhar) fil-10 ta' Gunju 2013 – Dok J;

vi. Self ta' USD 50,000 (ekwivalenti ghal Eur 38,060.63) skond ir-rata applikabbli dakinhar) fil-14 ta' Gunju 2013 – Dok K;

vii. Self ta' USD 50,000 (ekwivalenti ghal Eur 38,338.69) skond ir-rata applikabbli dakinhar) fl-20 ta' Gunju 2013 – Dok L;

viii. Self ta' USD 50,000 (ekwivalenti ghal Eur 38,946.70) skond ir-rata applikabbli dakinhar) fis-26 ta' Gunju 2013 – Dok M;

ix. Self ta’ USD 80,000 (ekwivalenti ghal Eur 58,937.52) **<u>bi tnaqqis ta’ 0.5% fuq ir-rata applikabbli ta’ dakinhar</u>**) fl-24 ta’ Ottubru 2013 – Dok N;

x. Self iehor ta’ EUR 21,500, f’pagament dirett minn John Farrugia lil Olimpias SPA f’isem Fashion Retailers Malta, datat 25 ta’ Novembru 2013 – Dok O;

xi. Self iehor ta’ EUR15,000, din id-darba mahrug f’forma ta’ Bank Draft pagabbli lid-Dipartiment tal-Vat, f’isem David Lauri, datat 16 ta’ Dicembru 2013 – Dok P;

1.8 Illi hekk kif iz-zmien beda ghaddej u d-debituri dehru li kienu qed isibuha difficli sabiex ihallsu d-dejn taghhom lil John Farrugia, fi Frar ta’ 2014 it-tlett partijiet flimkien qablu li d-debituri ghandhom johorgu kambjala ghall-ammont dovut dakinhar, senjatament tmien mitt elf ewro (Eur 800,000) (annessa mar-rikors tad-debitur u mmarkata Dokument DL 1), liema ammont jinkludi wkoll l-interessi li ddekorrew sa dakinhar;

2. Kunsiderazzjonijiet Legali

2.1.1 Illi preliminarjament jinghad illi r-rikors odjern ma ghandux igib is-sospenzjoni tal-esekuzzjoni tal-kambjala in kwistjoni ghaliex il-qrati taghna dejjem iddettaw illi “*f’azzjoni kambjarja huma **permessi biss <u>eccezzjonijiet dwar il-validita` formali tal-kambjala</u>** in kwantu tkun prima facie monka mill-**<u>elementi kostituttivi essenzjali</u>** taghha kif trid il-Ligi.*” (**George Zahra vs. Alfred Borg**, deciza mill-Qorti tal-Kummerc fit-28 ta’ April 1995).

2.1.2 Illi l-kambjala mertu ta’ dawn il-proceduri ma tidher li hija nieqsa mill-ebda elementi kostituttivi dettati mill-Kodici tal-Kummerc, il-kodici regolatur f’dan ir-rigward. Illi ghalhekk kif tajjeb irritenew il-qrati taghna “*gia ladarba l-aspetti formali tal-kambjala huma sodisfatti, ma tista’ ssir l-ebda indagini fuq il-mertu tal-kambjali*” (**Joseph Mamo vs. Joseph Zammit**, deciza mill-Prim’ Awla tal-Qorti Civili fil-15 ta’ Lulju 2014).

2.1.3 Illi fi kwalunkwe kaz u minghajr pregudizzju, l-allegazzjonijiet maghmula mill-konvenuti huma infondati fil-fatt u fid-dritt, u fi kwalunkwe kaz dawn tal-ahhar ghandhom jaghtu prova li dak li qeghdin jirreferu ghalih l-precitati artikoli ghandu applikazzjoni fil-kaz odjern, liema prova tispetta lilhom biss.

2.2 Uzura

2.2.1 Illi rigward l-allegazzjoni tal-uzura (u cioe` l-artikoli kkwotati mill-konvenut f'dan il-kaz; 966(d), 985, 986(2), 987, 990, 991 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta), il-ligi fl-Artikolu 253(e) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta ma taghtix ebda rimedju ta' dikjarazzjoni ta' nullita`;

2.2.2 Izjed minn hekk, il-konvenuti Marcus Lauri u Fashion Retailers Enterprises Limited ma hadu ebda passi, la civili u lanqas kriminali biex isostnu din l-allegazzjoni taghhom u qaghdu jistennew li jigu mfittxija ghall-hlas biex ghall-ewwel darba, jissollevaw din id-difiza, tattika li l-konvenuti qeghdin juzaw sabiex jittardjaw kemm jistghu l-hlas lill-esponenti;

2.2.3 Illi wkoll minghajr pregudizzju, l-konvenuti jridu jgibu prova ta' dak kollu allegat minnhom;

2.2.4 Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, jekk il-Qorti, jidhrilha li ghandha tidhol fil-mertu dwar jekk l-kampjala tkoprix element ta' uzura, l-unika konsegwenza li dan jista' jwassal ghaliha, hija n-nullita` ta' "***dak li hu zejjed***", u dan kif jipprovdi l-Artikolu 986(2) tal-Kap. 16, kif ukoll kif jipprovdi l-Artikolu 1852 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

2.2.5 Tant hu hekk illi l-Qorti tal-Appell tas-**27 ta' Jannar 2017** fis-sentenza fl-ismijiet, **Maria Dolores Montebello et vs Saviour Chetcuti**, spjegat illi l-uzura ma twassalx ghal nullita` tal-obligazzjoni:

> "L-ewwel Qorti qalet dan ghax qieset l-iskrittura ta' self bhala nulli ghax milquta b'użura. **L-uzura pero`, ma twassalx ghan-nullita` tal-iskritturi**. L-Artikolu 986 tal-Kodici Civili jghid li "*kull obbligazzjoni ghall-hlas ta' imghaxijiet f'izjed minn tmienja fil-mija fis-sena hija wkoll nulla ghal dak li hu zejjed*". Kwindi, **l-uzura ma tirrendix l-obbligazzoni nulla, izda jkun null l-obbligazzjoni ta' hlas ta' imghax b'rata ghola mit-8%**. Dan johrog car ukoll mill-Artikolu 1852 tal-Kodici Civili, li wara li jghid li l-imghax fuq self ma jistax jaqbez it-8%, jiddisponi li "*l-imghax miftiehem f'izjed minn daqshekk jigi mnaqqas sal-limiti*" ta' 8%."

2.2.6 Ghaldaqstant, din it-talba ghandha tigi michuda u l-ezekuzzjoni tal-kambjala m'ghandhiex tigi sospiza;

2.3 Kawza illecita stante ksur tal-Artikoli 5 tal-Kap. 371

2.3.1 Illi wkoll, fir-rikors taghhom, Marcus Lauri u Fashion Retailers Enterprises Limited jsostnu li d-defunt John Farrugia ma kellux il-licenzji mehtiega skond il-ligi, il-*Causa* hija milquta b'illegalita` u ghalhekk l-kawza hija llecita.

2.3.2 Illi hawnhekk ukoll il-konvenuti ma hadu l-ebda passi, la civili u lanqas kriminali biex isostnu din l-allegazzjoni taghhom u qaghdu jistennew li jigu mfittxin ghall-hlas biex ghall-ewwel darba, jissollevaw din id-difiza, tattika li l-konvenuti qeghdin juzaw sabiex jittardjaw kemm jistghu l-hlas lill-esponenti.

2.3.3 Illi pero`, ir-ragunament tal-intimati m'ghandux mis-sewwa. Bhal ma jidher fid-dokumenti ezibiti, is-self kien isir sabiex l-intimati jiffinanzjaw n-negozju taghhom. Dan jidher u johrog bl-aktar mod car mit-trasferimenti li kienu saru direttament fil-kont bankarju tan-negozju tal-intimati, kif ukoll mill-hafna *emails* li bghatu l-istess lid-defunt John Farrugia. Ghalhekk, huwa ovvju, kif ritenut anke mill-gurisprudenza taghna, illi l-obbligazzjoni infisha ghandha '*causa gusta*' – il-bejgh tal-prodotti mill-hwienet tal-intimati. Fl-istess sentenza tal-Qorti tal-Appell surreferita fl-ismijiet **Maria Dolores Montebello et vs Saviour Chetcuti deciza fis-27 ta' Jannar 2017,** il-Qorti rriteniet illi:

> *F'dan il-kaz, l-obbligazzjoni infisha ghandha causa gusta – self biex tinxtara proprjeta` - u l-obbligazzjoni marbuta mal-imghax hija nulla biss ghal dak li hu zejjed 'l fuq mir-rata ta' 8% fis-sena. L-iskritturi in kwistjoni ma jistghux, ghalhekk, jitqiesu bla ebda effett fil-ligi.*
>
> *Dan ifisser li fuq is-self ta' Lm7000 li ghamel il-konvenut lill-attrici, l-istess konvenut hu intitolat ghal imghax bir-rata ta' 8% fis-sena.*

2.3.4 Illi johrog ukoll mill-istess Kap. 371 ccitat fir-rikors tad-debituri, illi f'kaz illi jirrizulta li effettivament inkiser xi artikolu tal-istess kodici, japplikaw il-penali stipulati fl-istess kodici, skond il-kaz, u ghalhekk, anke jekk *dato ma non concesso* kien hemm ksur, dan b'ebda mod ma jfisser illi l-kawza hija wahda illecita;

2.3.6 Illi kif jidher, it-trasferimenti saru kwazi kollha tramite l-banek u jidher, mid-dokumenti ezibiti, li d-debituri dejjem ircevew il-flus fuq talba taghhom u ghalhekk huwa verament argument dghajjef dak tad-debituri, illi ghamel snin shah jissellfu u jittalbu ghal flus mid-defunt John Farrugia minghajr ma jroddu lura dak li jkunu hadu, biex imbaghad meta jigu mitluba biex ihallsu jghidu illi l-

kwistjoni hija milquta b'illegalita` u jaharbu mill-obbligi taghhom bl-aktar mod sfaccat;

2.3.7 Illi wkoll, ghalkemm mid-dokumenti ezibiti jirrizulta li John Farrugia sellef flus lill-intimati (jew min minnhom) ghal numru ta' drabi, dan ma jfissirx li awtomatikament li John Farrugia kien jaghmel negozju abitwali minn dan is-self li jwassal ghall-konvinciment sal-grad rikjest mil-ligi li s-self kien bbazat fuq skop kummercjali bhala kummerc bankarju, hekk kif definit fl-istess ligi bankarja. Ir-relazzjoni bejn John Farrugia u l-intimati kienet wahda li twieldet mill-fatt illi kif diga` spjegat, missier Marcus Lauri kien habib kbir tal-istess Farrugia, u fil-fatt kien hemm rabtiet ta' hbiberija personali wkoll bejn John Farrugia u l-firmatarji tal-kambjala.

2.4 Locus Standi ta' Catherine Farrugia

2.4.1 Illi l-intimati qeghdin ukoll jallegaw illi l-kambjala annessa mal-ittra ufficjali tal-esponenti ma ghandhiex tithallas lill-esponenti, izda lil John Farrugia. F'dan ir-rigward il-konvenuti fir-rikors taghhom jghidu illi "…. *Hi [Catherine Farrugia] ma hijiex intitolata li tittenta tezegwixxi l-kambjala annessa mal-ittra ufficjali fl-ismijiet premessi qabel ma l-ewwel u qabel kollox tigi kompletata l-procedura kontmeplata fl-Artikolu 259(4) tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili u anke qabel ma l-ewwel ikun sari l-protest kambjarju dwar in-nuqqas ta' hlas a tenur tal-Artikolu 247 tal-Kodici Kummercjali (Kap. 13 tal-Ligijiet ta' Malta)"*

2.4.2 Illi l-Artikolu 259(4) izda jghid biss illi *qua eredi* ta' John Farrugia, l-esponenti Catherine Farrugia, **tista'** taghmel rikors li jigi notifikat lid-debitur, fejn titlob lill-qorti sabiex jigi esegwit it-titolu ezekuttiv f'isem il-kreditur. Fis-sentenza Guza Saliba vs. Carmen Buttigieg et, deciza mill-Qorti tal-Appell fil-25 ta' Jannar 2013 – Appell Numru 59/2003/1 dan gie spjegat hekk:

"*Illi l-istess Artikolu 259 jipprovdi ghal tmexxija ghall-esekuzzjoni ta' titolu ezekuttiv meta d-debitur huwa mejjet. F'dan il-kaz il-ligi fis-sub-artikolu (1) tal-Artikolu 259 tipprovdi b'mod tassattiv li r-rikors imsemmi fl-Artikolu 258 "hu dejjem mehtieg". Filwaqt li fis-sub-artikolu (4) tal-Artikolu 259 li jipprovdi f'kazijiet fejn il-kreditur huwa mejjet (bhal fil-kaz odjern) il-ligi tghid "jistghu jaghmlu rikors" u din il-Qorti thoss li* ***f'dan il-kaz il-prezentata tal-istess rikors hija biss fakoltattiva ghall-istess eredi*** *u dan johrog mill-kliem stess tal-ligi. Ghalhekk ghar-ragunijiet premessi l-ewwel talba attrici ma tistax tintlaqa'. VIDE Guza Saliba vs.*

Carmen Buttigieg et deciza mill-Qorti tal-Appell fil-25 ta' Jannar 2013 – Appell Numru 59/2003/1"

Illi ghalhekk skont l-intendiment tal-Qorti fis-sentenza citata, Catherine Farrugia ghandha locus standi f'dawn il-proceduri ghaliex il-prezentata tar-rikors msemmi fl-Artikolu 259(4) hija fakoltattiva.

2.4.4 Illi fi kwalunkwe kaz u minghajr pregudizzju ghas-suespost, jekk dina l-Onorabbli Qorti jidhrilha li fl-ahjar interess tal-gustizzja r-rikors ai termini tal-Artikolu 259(4) ghandu jsir mill-esponenti fil-kaz odjern, l-esponenti ghandha tithalla tipprezenta l-istess fil-mori tal-proceduri odjerni.

2.4.3 Rigward il-protest kambjali li qeghdha ssir riferenza ghalih, u senjatament l-Artikolu 247 tal-Kodici Kummercjali, kif ben inghad fis-sentenza Antoine Vassallo vs. Carmel u Carmen Konjugi Azzopardi, deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili, fit-30 ta' Novembru 2004;

"….l-kwestjoni dwar jekk azzjoni kambjarja tistax tinbeda sewwa qabel ma jkun sar il-protest kambjarju dwar in-nuqqas ta' accettazzjoni jew dwar in-nuqqas ta' hlas (bhalma huwa l-kaz prezenti) ta' kambjala m'hijiex wahda ta' dawn l-ahhar zminijiet. Ghadd ta' decizjonijiet tal-Qrati taghna fissru li l-protest kambjarju m'huwiex mehtieg bhala process sine qua non meta l-kambjala tibqa' fl-"ambitu" tal-partijiet li orignawha …. L-kambjali baqghu dejjem fil-pussess tal-attur u ghalhekk ir-"rabta" bejn l-attur u l-imharrkin (l-accettanti) baqghet wahda diretta; Illi dan qieghed jinghad ghaliex gie stabbilit li d-dispozizzjonijiet tal-ligi li jitolbu li jsir il-protest kamjarju meta skadenza ma tithallasx ma tghoddx ghat-traenti, u n-nuqqas ta' protest ma jxejjinx id-dritt tal-istess traent kontra l-accettant tal-kambjala. Din il-fehma jidher li ghadha ssib appog mill-Qrati sal-lum il-gurnata f'decizjonijiet li nghataw fl-ahhar zminijiet, fejn instab li n-nuqqas ta' tressiq ta' protest kambjarju ma kienx ta' xkiel biex titressaq u titmexxa 'l quddiem azzjoni gudizzjarja immirata sewwasew ghall-kundanna tal-hlas tal-kambjali. Dan jinghad ukoll minkejja dak li jipprovdu l-Artikoli 191 u 192 tal-Kodici Kummercjali;"

F'dan is-sens ukoll wiehed jista' jara App. iv.5.12.2001 fil-kawza fl-ismijiet Ocean Way Company Limited vs L'Onda Limited et. Illi stante illi Catherine Farrugia hija l-unika eredi ta' John Farrugia u stante illi peress li hi accetat il-wirt dina dahlet fiz-zarbun tal-istess mejjet zewgha, hija ghandha titqies illi qeghdha f'rabta diretta mal-firmatarji fuq din il-kambjala, u f'dan is-sens il-

> kambjala ghandha titqies illi baqghet fl-"ambitu" tal-partijiet li originawha. Dan l-artikolu kien biss ikun applikabbli li kieku wahda mill-partijiet li originawha. Dan l-artikolu kien biss ikun applikabbli li kieku wahda mill-partijiet li originawha, assenjat d-drittijiet taghha emergent minn tali kambjala lill-terza persuna, il-ghaliex f'dak il-kaz ir-rabta bejn iz-zewg partijiet zgur ma tkunx baqghet wahda diretta ai termini ta' dak deciz fil-kawza Vassallo vs. Azzopardi aktar il-fuq citata.

Illi ghal dawn ir-ragunijiet u ghal dawk li ser jingiebu waqt is-smiegh u t-trattazzjoni ta' dan ir-rikors, l-esponenti umilment titlob lil dina l-Onorabbli Qorti tichad it-talbiet mressqa mill-intimat Marcus Lauri u Fashion Retailers Enterprises Limited permezz tar-rikors datat 24 ta' Marzu 2017, u dan taht dawk il-provvedimenti kollha li dina l-Onorabbli Qorti jidhrilha xierqa u opportuni.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut."

Rat id-digriet fl-udjenza tas-27 ta' Gunju 2017 li bis-sahha tieghu, il-Qorti diversament preseduta baghtet l-atti kollha tar-Rikors odjern quddiem din il-Qorti kif preseduta sabiex dan ir-Rikors jigi trattat u deciz flimkien mar-Rikors l-iehor numru 224/17TA fl-ismijiet Catherine Farrugia-vs- Marcus Lauri et;

Rat il-verbal maghmul bejn il-partijiet fl-udjenza tal-11 ta' Lulju fejn il-partijiet qablu li l-provi kollha fir-Rikors odjern ghandhom japplikaw ghar-Rikors numru 204/2017TA fl-ismijiet Catherine Farrugia -vs- Marcus Lauri et, u vice versa, liema Rikors qieghed ukoll jigi deciz illum stess;

Rat ukoll il-verbal tal-11 ta' Lulju 2017 fl-atti tar-Rikors 224/2017TA fl-ismijiet fuq imsemmija, fejn il-partijiet qablu li l-provi f'dak Rikors ghandhom ukoll japplikaw ghar-Rikors odjern;

Rat kull digriet iehor li din il-Qorti tat fil-kors tas-smiegh ta' dan ir-Rikors;

Rat id-dokumenti kollha esebiti mill-partijiet fil-kors tas-smiegh tar-Rikors;

Semghet ix-xhieda kollha prodotti mill-partijiet;

Il-Fatti li waslu ghal vertenza li ghandha quddiemha din il-Qorti.

Ir-Rikorrenti gew interpellati permezz tal-Ittra Ufficjali tat-2 ta' Dicembru 2016 (a` fol 7) biex flimkien ma' ohrajn ihallsu l-ammont ta' sitt mija u hamsa u disghin elf Ewro (€695,000), rappresentanti bilanc fuq import ta' kambjala datata 24 ta' Frar 2014. L-ammont originali fil-kambjala kien dak ta' tmien mitt elf Ewro (€800,000). Din l-ittra ufficjali saret mill-imsemmija Catherine Farrugia f'isimha proprio bhala armla ta' zewgha John Farrugia, qua eredi tal-istess. Din l-ittra saret abbazi ta' dak li jipprovdi l-artiklu 253(e) u 256(2) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta.

Ir-Rikorrenti ghalhekk ipprocedew bir-rikors odjern biex jikkontestaw l-istess ittra ufficjali, fis-sens, li l-effetti esekuttivi taghha jigu sospizi ai termini tal-proviso tal-artiklu 253(e) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta.

Punti tal-ligi

L-artiklu 253 tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta jelenka dawk li huma titoli esekuttivi. Fost dawn, paragrafu (e) tal-istess artiklu jsemmi l-kambjali. Fost ir-ragunijiet li jsemmi l-proviso ta' dan il-paragrafu sabiex jkunu sospizi l-effetti esekuttivi fil-kaz ta' kambjala, hemm dik, fejn il-persuna li

tkun qed titlob is-sospensjoni, jirnexxilha tipprova li jezistu ragunijiet gravi u validi li jiggustifikaw l-opposizzjoni ghall-esekuzzjoni tal- istess.

Ir-ragunijiet gravi li qeghdin iressqu r-Rikorrenti jikkonsistu fost ohrajn, li l-kambjala inkwistjoni hija frott ta' zewg kawzi illeciti bi ksur tal-artikoli 996(d), 985, 996(2),987, 990 u 991 tal-Kodici Civili u kif ukoll il-ksur tal-artiklu 5 tal-Kap 371 tal-Ligijiet ta' Malta. Il-Qorti fehmet, li r-Rikorrenti qeghdin jinsistu li l-kambjala inkwistjoni hija mcappsa bl-uzura u li d-defunt zewg l-intimata, John Farrugia, kien qieghed jaghmilha ta' Bank minghajr ma kienx hekk awtorizzat skont il-ligi.

Ir-Rikorrenti qeghdin ukoll jargumentaw, li l-ammont li qed jintalab, kien dovut lil zewgha u mhux lilha, u fi kwalunkwe kaz, kellha tigi segwita l-procedura ai termini tal-artiklu 259(4) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta. Ghalhekk ma kellhiex *locus standi* biex tippresenta l-ittra ufficjali u li di piu` l-kambjala kellha tkun protestata ai termini tal-artiklu 247 tal-Kodici Kummercjali.

Fl-ahhar nett, ir-Rikorrenti jinsistu, li s-Socjeta' Fashion Retailers Enterprises Limited ma kienitx parti ghall-kambjala mertu tal-ittra ufficjali fuq imsemmija. Ghalhekk ma tistax tintalab l-esekuzzjoni ta' kambjala inkwistjoni di fronte ta' din is-Socjeta'.

Konsiderazzjonijiet

L-ewwel li ser ikun ikkunsidrat huwa l-*locus standi* tal-Intimata meta presentat l-ittra ufficjali tat-2 ta' Dicembru 2016. Fi ftit kliem, irid jkun

stabbilit jekk hemmx ix-xorta ta' interess guridiku ai fini tal-ezercizzju tal-azzjoni li ghandha quddiemha din il-Qorti.

Huwa fatt indubitat, li l-Intimata f'dawn il-proceduri, hija l-armla tal-mejjet John Farrugia. Izda fil-mument li nharget il-kambjala inkwistjoni, hi kienet ukoll mart l-imsemmi John Farrugia, li kien jezercita l-kummerc. Dan ifisser, li ma kienx mehtieg il-presenza ta' Catherine Farrugia f'kull att li kien iwettaq zewgha, anke jekk dak l-att seta' ordinarjament jitqies bhala wiehed straordinarju (ara artiklu 1324 tal-Kodici Civili).

Ghalhekk f'dan ir-rigward jakkwista valur dak li intqal fis-Sentenza tal-**Qorti ta' Appell (Sede Inferjuri) nhar l-10 ta' Jannar 2007 fl-ismijiet 'Korporazzjoni Ghas-Servizzi ta' l-Ilma et vs Emanuel Grixti'** u cioe` "*b'relazzjoni guridika wiehed necesarjament jifhem l-ezistenza ta' rapport bejn iz-zewg partijiet in virtu' ta' liema l-wiehed, kreditur ghandu d-dritt jippretendi minghand l-iehor, id-debitur li dan jissodisfa l-obbligazzjoni tieghu. Obbligazzjoni din li tista' tkun wahda kemm 'di dare' jew 'di fare' jew 'di non fare'. Tali rapport obbligatorju jista' jkun wiehed f'sens strett u jista' jkun jkollu ukoll dimensjoni aktar wiesgha*." **(ara ukoll Sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) Per Magistrat Consuelo Scerri Herrera fl-ismijiet Anthony Grech Sant -vs- Flavia Borg Bonaci tal-1 ta' Marzu 2016).**

Huwa minnu, li l-kambjala inkwistjoni nharget favur id-defunt John Farrugia. Izda huwa minnu ukoll, li r-regim matrimonjali fis-sehh bejn il-

konjugi Farrugia huwa presunt li *ope legis* kien dak tal-kommunjoni tal-akkwisti. Tassew, li din hija presunzjoni “iuris tantum”, ghaliex dan ir-regim jista’ jkun eskluz b’kuntratt pubbliku kemm *ante* u anke *post* nuzjali. Izda tul is-smiegh tar-Rikors, indipendentment mill-fatt li fl-ittra ufficjali fuq imsemmija, Catherine Farrugia kkwalifikat lilha nnifisha bhala l-eredi ta’ zewgha, ma ngabet ebda prova li dan ir-regim kien gie eskluz b’xi att pubbliku qabel jew waqt iz-zwieg taghhom kif inghad (ara **Sentenza tal-Prim Awla Qorti Civili per Imhallef Mark Chetcuti tas-6 ta’ April 2017 fl-ismijiet Karizia Company Limited -vs- Michael Debono nomine**).

Ghalhekk, din il-Qorti tifhem, li r-regim matrimonjali bejn il-konjugi Farrugia, sa dak in-nhar li nharget il-kambjala inkwistjoni, kien ghadu regolat mill-kommunjoni tal-Akkwisti. Dan ifisser, li l-Intimata zgur tgawdi minn nofs il-valur tal-akkwisti kollha maghmula fiz-zwieg, anke jekk dovuti f’forma ta’ hlas bhal ma hi din il-kambjala (artikolu 1320 tal-Kap. 16). Dan il-fatt wahdu huwa bizzejjed, biex jizra’ fl-Intimata dak l-interess guridiku taghha biex tippresenta l-ittra ufficjali inkwistjoni.

Din il-Qorti hi tal-fehma, li ai fini tal-artikli 253 u 256(2) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta’ Malta, l-anqas huwa necessarju, li kull min jipposjedi interess sabiex titolu jigi rez ezegwibbli, ghandu bil-fors ikun parti ghall-ittra ufficjali inkwistjoni. L-importanti hu, li min jipprocedi biex jirrendi titolu ezekuttiv, jipposjedi imqar parti mill-patrimonju mill-gid li jirrapresenta dak it-titolu. Il-procedura fit-termini tal-artikoli fuq imsemmija ma ssirx

biex jintalab il-kannonizzjoni ta' kreditu, izda l-ezekuzzjoni tieghu. X'jigri mill-assi li jigu prelevati b'konsegwenza tal-ezekuzzjoni tat-titolu, kwantu jirrigwarda lill-Kredituri ezekuntanti u l-ko-kredituri l-ohrajn li ma jkunux ippartecipaw f'din il-procedura, hija kwistjoni interna ta' bejniethom u ma tirrigwardax lid-debitur ezekutat.

Dan ifisser, li kwantu jirrigwarda l-ilment tar-Rikorrenti li l-imsemmija Catherine Farrugia ma mxietx skont il-procedura li jiddetta l-artiklu 259(4) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta, issir referenza ghal dak appena kkunsidrat. Jigifieri, ghalkemm huwa minnu, li fl-imsemmija ittra ufficjali l-Intimata kkwalifikat lilha nnifisha bhala eredi, fir-rejalta' hi ghandha ukoll bi dritt dirett u personali taghha, ghan-nofs tal-valur tal-kambjala bhala sehemha mill-kommunjoni tal-akkwisti kif fuq inghad. Ghalhekk, fic-cirkostanzi l-imsemmija procedura ma hiex applikabbli ghaliha. Dan l-argument japplika anke ghall-bilanc tas-somma anke jekk hija eredi wkoll.

Kwistjoni ta' uzura

Dwar dan l-aspett tar-Rikors, din il-Qorti hasbet fit-tul. Matul is-smiegh ta' dan ir-Rikors, il-Qorti ma setghetx ma tinnotax il-mod xejn ortodoss ta' kif kien jopera d-defunt John Farrugia, kemm taht ismu personali u kif ukoll fil-vesti ta' Direttur tas-Socjeta` kummercjali D.B.R Investments Ltd. Kien javvanza sommom sostanzjali lil terzi u li l-agir tieghu kien ivarja bejn dak ta' wiehed li jiffacilita` servizz finanzjarju u servizzi li

ghandhom xebh qawwi ma' dawk bankarji. F'dan l-istadju, il-Qorti mhux ser tidhol fil-mertu ta' jekk kienx hemm htiega ta' licenzja ghal dan l-iskop mill-Awtorita` Regolatorja apposita, izda ser tillimita lilha nnifisha ghal kwistjoni tal-uzura.

Il-*modus operandi* xejn konvenzjonali tal-imsemmi John Farrugia, gieli f'ismu personali u gieli taht il-kappa tas-Socjeta` fuq imsemmija, waslet, biex Paul Mercieca gie mahtur mill-Awtorita` Maltija Ghas-Servizzi Finanzjarji (MFSA) biex effettivament jiehu l-kontroll tas-Socjeta` inkwistjoni taht idejh (ara a` fol 186 tar-Rikors 224/17 TA). L-imsemmi kellu fost ohrajn l-inkarigu "*to establish the extent of D.B.R Investments Limited's involvement, if any, in the loan and payments business which was allegedly being carried out by Mr. John Farrugia (ID 683755M) in his personal capacity and/or in the name of D.B.R Investments Limited . For this purpose , Mr. Paul Mercieca is required, inter alia, to review the Company's and Mr. John Farrugia's bank account transactions (starting point being January 2013*)." (a` fol 178 u 179 tar-Rikors 224/17TA).

Fir-rigward tal-investigazzjoni li kien qieghed jaghmel Paul Mercieca, hemm parti tax-xhieda tieghu li ghandha rilevanza ghall-kwistjoni ta' uzura meta abbinata max-xhieda li nghatat kemm minn Jacqueline Busuttil u kif ukoll Emmanuel Camilleri, zewg impjegati tad-defunt John Farrugia. Din ix-xhieda timmerita li tkun riprodotta *in extenso*:-

> "**Xhud**: *Ghar-rigward ta' John Farrugia m'ghamilt l-ebd investigazzjoni , l-ebda xoghol . Kien hem min kien cempel u jghidli*

jiena kelli x'naqsam ma' John Farrugia pero' ma dhaltx fiha. L-ewwel nett ma kelliex id-dokumenti tieghu, ma kellix l-istatement u mal-MFSA ftehemt, ftehemna li jiena nikkoncentra biss biex naghti lura fuq il-flus u l-investimenti

Dr. William Cuschieri: *Jigfieri inti principarjament*

Xhud: *Ghax huwa rilevanti wkoll. Ghax huwa rilevanti fil-client's account tal-kumpanija , jigifieri mhux il-kont principali tal-kumpanija, il-clients' account kien hemm hafna transazzjonijiet li ma kellhom x'jaqsmu xejn mal-Kumpanija*

Dr. William Cuschieri : *All right. Transazzjonijiet*

Xhud: *flus dehlin, pagamenti, loans dehlin u hergin mill-clients' account . Pero' ma kienux parti mir-records tad-DBR . Jigfieri ma kienux loans tad-DBR*

Dr. William Cuschieri : Ta' *John Farrugia personali allura?*

Xhud : Iva. Kien juza l-clients' account ghal skopijiet ohrajn mhux biss li suppost kien jaghmel bhal klijenti tad-DBR. U hemmhekk kien hemm diversi pagamenti u receipts. Infatti fid-dokumenti li tlabtuni gibt dawk li ghaddew minn client's account ta' DBR pero' mhux bhala" (a' fol 397 u tergo tar-rikors 224/17 TA).

Dan il-modus operandi jindika l-mod kif l-imsemmi John Farrugia ma kienx ihoss li kien necessarju li josserva l-ligi billi l-anqas jiddistingwi

bejnu u bejn il-Kumpanija. Il-mod erratiku tal-mod kif kien imexxi, holoq sitwazzjoni li ghamilha difficli ukoll biex issir distinzjoni bejn kapital u imghaxijiet. Dan qieghed ukoll jinghad, fid-dawl tax-xhieda tant importanti kemm ta' Jacqueline Busuttil u kif ukoll Emmanuel Camilleri, iz-zewg dipendenti tal-imsemmi John Farrugia.

Konsegwentement, jakkwista rilevanza dok DL3 (a` fol 127 tar-Rikors 224/17 TA u a` fol 154 ta' dan ir-Rikors). Fix-xhieda taghha, l-imsemmija Jacqueline Busuttil (a` fol 170 tergo u 171), konfrontata bid-dokument inkwistjoni, mhux biss irrikonoxxitu izda gharrfet ukoll il-kaligrafija taghha. F'dan id-dokument, fuq nett tieghu, hemm imnizzel car dawn il-kliem: "David Lauri 12%". Fl-istess xhieda taghha, ghal mistoqsija jekk l-imghaxijiet kienux ta' tnax fil-mija, wiegbet minghajr ebda esitazzjoni u tlaqliq fl-affermattiv (a` fol 171 tergo). Huwa minnu li f'dan id-dokument ir-referenza hija ghal David Lauri, izda johrog car mill-provi, li d-debiti tan-negozji assunti mill-imsemmi kienu finalment jispiccaw f'kitla wahda ma' dak tar-Rikorrenti. Tant huwa minnu dan, li fis-smiegh tar-Rikors, ma kien hemm ebda kontestazzjoni dwar il-modus operandi kemm tal-ahwa Lauri bejniethom f'isimhom u f'isem is-socjeta` rikorrenti u l-anqas tad-defunt John Farrugia fil-konfront taghhom.

Maghdud ma' din ix-xhieda, hemm ukoll id-dokument u cioe` ftehim fejn tissemma` is-Socjeta` Rikorrenti ma' John Farrugia nomine tas-17 ta' Ottubru 2012 (a` fol 126 tar-Rikors 224/17 TA). Fit-tieni parti ta' dan id-

dokument sar self ta' mitejn elf dollaru. L-ahhar sentenza ta' dan id-dokument hija indikattiva tax-xorta ta' imghaxijiet li kienu jintalbu. Dan l-ahhar paragrafu jistipula hekk : " *Interest of 10%/yr on payment 4 & 9%/yr on payment 5 is due today and payable monthly pro rata".* Xhud ghal dan id-dokument kienet l-istess Jacqueline Busuttil.

Mix-xhieda ta' Emanuel Camilleri, impjegat iehor ta' John Farrugia, johrog ghal darba ohra dan ix-xorta ta' *modus operandi* ta' John Farrugia. Il-mod erratiku ta' kif kienu jkunu ir-rati tal-imghaxijiet huwa evidenti. Meta dan Emanuel Camilleri gie mistoqsi kemm kienu jkunu l-imghaxijiet wiegeb hekk: "Daqqa' jghidli eight, daqqa jghidli nine u daqqa ten. Dawk li niftakar" (a` fol 435 tar-Rikors 224/17TA). F'passagg iehor tax-xhieda tieghu, dan ix-xhud jghid hekk, b'referenza ghas-self li kien isir: *"All right. Mela, kien hemm naghtu kaz wahda, kienu jifthemu bejniethom. Issa ma kontx inkun nindahal jiena jew presenti jew hekk. Naghtu kaz jaghtih ten thousand Maltin, u naghtu kaz ghal tlett xhur jew erbgha xhur, mela mat-ten thousand irid jaghtih four hundred. Jew five hundred Maltin."* (a` fol 436 u tergo tar-Rikors 224/17TA). Il-Qorti fehmet, li b'din ir-rata kien hemm mumenti fejn l-imghax kien ikun bejn 12% u anke possibilment anke 20%.

F'dan l-istadju tal-konsiderazzjonijiet u fid-dawl tax-xhieda fuq riportata din il-Qorti taghmel referenza ghas-**Sentenza tal-Qorti tal-Kummerc per Imhallef Joseph D. Camilleri fl-ismijiet Joseph Mary Farrugia vs Gontram Borg *noe* datata 15 ta' Novembru** 1985 fejn intqal hekk:-

"*Il-legislatur patriju kien dejjem gelus li jirreprimi l-usura u l-Qrati dejjem irritenew li konvenzjoni affetta b'usura hija, ghal dak li jirrigwarda l-usura, nulla b'mod assolut, jigifieri inesistenti billi illecita ghax projbita mill-ligi (ara fost ohrajn is-sentenzi riportati fil-Volum 32.I.263, 39.I.366, u 45.I.127). L-usura, hi materja 'che appartiene all-ordine pubblico' tant li, anki jekk kuntratt ikun sar barra minn Malta, fejn hu ammess dak li ghalina hu usura, jekk tigi mitluba l-esekuzzjoni tal-kuntratt f'Malta, il-Qorti Maltija ma takkordax l-esekuzzjoni ghall-usura (Vol.30.II.288). Sahansitra fl-azzjoni kambjarja fejn b'ligi espressa (artikolu 253 u 255 tal-Kodici tal-Kummerc) [illum artikolu 197 u 198 tal-Kodici tal-Kummerc] mhi permessa ebda eccezzjoni kontra l-hlas ta' l-import li jidher fuq wicc il-kambjala, il-Qorti dejjem dahlu biex jindagaw, meta jigu hekk mitluba, jekk il-kambjala kinitx 'imcappsa bl-usura' (Vol.31.I.507).*"

Din il-Qorti ghalhekk hija tal-fehma, illi ai fini tal-proviso tal-artiklu 253(e), l-allegazzjoni li l-kambjala inkwistjoni hija possibilment imcappsa bl-uzura, prima facie tirrisulta.

Kwantu ghall-asserzjoni li s-Socjeta` Rikorrenti Fashion Retailers Enterprises Limited, ma kienitx parti ghall-kambjala inkwistjoni, izda b'dana kollu fl-ittra ufficjali inkwistjoni xorta giet indikata, il-Qorti hija tal-fehma, li anke hawn, ir-Rikorrenti pprovaw li prima facie ghandhom

ragun. Dan ifisser huwa ukoll, li l-effetti li setghet gabet maghha l-ittra ufficjali imsemmija fil-konfront ta' din is-Socjeta` Rikorrenti ghandhom ikunu sospizi.

Ghalhekk minhabba l-kwistjoni ta' uzura u l-aspett appena imsemmi, kwantu jirrigwarda lis-Socjeta` Rikorrenti, it-talbiet rikorrenti ser jintlaqghu.

Dan ifisser, li sa fejn jirrigwarda l-aggravji l-ohra Rikorrenti, ma hemmx htiega li jkunu investiti minn din il-Qorti b'dan il-provvediment, galadarba li abbazi ta' dak fuq ikkunsidrat, l-ezekuzzjoni tal-kambjala nkwistjoni ser tkun sospiza. Dan ifisser pero', li jekk l-Intimata tikkonsegwixxi l-pretensjonijiet taghha abbazi tal-kambjala mertu ta' dan ir-rikors, kull eccezzjoni tax-xorta tal-aggravji tar-rikors odjern, ikunu jistghu jinghataw fir-risposta guramentata mir-Rikorrenti qua konvenuti f'dik il-kawza.

Fil-fehma tal-Qorti ghalhekk, jesistu ragunijiet gravi u validi bizzejjed li jimmeritaw studju profond fi proceduri *ad hoc* skont il-ligi.

Ghaldaqstant il-Qorti taqta` u tiddeciedi billi tilqa` t-talba tar-Rikorrenti u tordna s-sospensjoni tal-ezekuzzjoni tal-kambjala imsemmija fl-atti tal-ittra ufficjali presentata minn Catherine Farrugia datata 2 ta' Dicembru 2016 (Ittra Ufficjali Nru. 3925\2016).

Bl-ispejjez ta’ dawn il-proceduri a` karigu tal-Intimata.

Imhallef Toni Abela

Deputat Registratur